

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Рег. № Изх. № 01-00-103..... 19 -12- 2019

На Ваш рег. № КП - 953-03-109/ 03.12. 2019 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № 1217-953-03-104
дата 20.12.1. 2019 г.

ДО
Г- ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ПРАВНИ ВЪПРОСИ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: Законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 954-01-83, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 29.11.2019 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

Във връзка с Вашето писмо относно представяне на становище на Министерството на правосъдието по Законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (НПК), внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 29.11.2019 г., предоставяме на Вашето внимание следното становище:

С внесеня от народните представители законопроект се предлага изменение и допълнение в чл. 213 от НПК, като видно от изложеното в мотивите целта на предложението е въвеждането на съдебен контрол върху актовете на прокуратурата, с които се отказва образуването на досъдебно производство.

Със законопроекта се предлага запазването на действащия институционален контрол на отказа да се образува досъдебно производство, като се допълва ал. 1 на чл. 213 от НПК, че уведомяването на пострадалия или неговите наследници, ощетеното юридическо лице и лицето, направило съобщението, ще става с изпращане на препис от постановлението.

Също така се предлага създаването на ал. 2-8, които да уреждат, че лицата по ал. 1, които са получили препис от постановлението за отказ, да могат да го обжалват в седем дневен срок пред съответния първоинституционален съд. Съдът ще се произнася с определение в закрито заседание в едномесечен срок от постъпване на делото по обосноваването и законосъобразността на постановлението за отказ. С определението съдът ще може да потвърди постановлението, да го отмени и върне делото на прокурора със задължителни указания по прилагането на закона. Определението на

първоинстанционния съд ще може да се протестира, съответно да се обжалва пред въззивния съд в 7-дневен срок от съобщаването му. Въззивният съд от своя страна ще се произнася в закрито заседание в състав от трима съдии с определение, което ще е окончателно.

Вносителите предлагат също така, при повторен отказ за образуване на досъдебно производство постановлението да може да се обжалва в случай на нови съществени доказателства. Постановлението за отказ, което не е било обжалвано пред съда, ще може да служебно да бъде отменено от прокурор от по-горестоящата прокуратура.

Министерството на правосъдието не подкрепя законопроекта, поради следните съображения:

Досъдебното производство е първата фаза на наказателния процес по дела от общ характер. Съгласно чл. 207-211 от НПК, досъдебно производство се образува при наличие на законен повод и достатъчно данни за извършено престъпление. Законният повод може да бъде съобщение до прокурора или до друг компетентен орган за извършено престъпление, публикация в пресата, изявления, направени от извършителя на престъплението, или непосредствено разкриване от органите на досъдебното производство. Достатъчните данни представляват предварителен фактически материал, от който може да се направи основателно предположение, че е извършено престъпление.

В чл. 212, ал. 1 от НПК е предвидено, че досъдебното производство се образува с постановление на прокурора. Има обаче изключения, предвидени в чл. 212, ал. 2 от НПК, при които досъдебното производство се счита за образувано със съставяне на акта за първото действие по разследване.

Отказ от образуване на производство се постановява от прокурор, при отсъствие на законоуредените предпоставки. Действащата разпоредба на чл. 213, ал. 1 от НПК предвижда, че когато откаже да образува досъдебно производство, прокурорът информира за това пострадалия или неговите наследници, ощетеното юридическо лице и лицето, направило съобщението.

В тази връзка предложението на вносителите за допълнение на чл. 213, ал. 1 от НПК с думите „като им изпраща препис от постановлението“ е излишно, тъй като по никакъв начин не допринася за усъвършенстването на тази разпоредба.

В останалата част предложението на вносителите, с което се предлага въвеждането на съдебен контрол върху актовете на прокуратурата, с които се отказва образуването на досъдебно производство, се явява в противоречие с разпоредбата на чл. 127, т. 3 от Конституцията на Република България (КРБ).

В чл. 127, т. 3 от КРБ е регламентирано, че прокуратурата привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпления, и поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер.

С предложението по конституционно недопустим начин се възлага функция на съда, която е в изключителните правомощия на прокуратурата, визирани в чл. 127 от КРБ, или по друг начин казано се предлага съдът да иззме обвинителните функции на прокурора.

В Решение № 8 от 2005 г. по к. д. № 7/2005 г. Конституционният съд отбелязва в своите мотиви, че функциите на прокуратурата и способите за тяхната реализация са визирани от учредителната власт в разпоредбата на чл. 127 от Конституцията. Главната задача, която основният закон възлага на прокуратурата, е да следи за спазване на законността. Това е нейната специализация в рамките на съдебната власт, това е основното в дейността ѝ. Чрез тази повеля Конституцията конкретизира правозащитната функция, възложена на прокуратурата като неотделим елемент от единната магистратура. Основната функция на прокуратурата се осъществява обаче не произволно, а в строго определени от конституционния законодател граници, очертани от него чрез способите, които са формуирани в разпоредбата на чл. 127, т. 1 - 4 (след измененията обн., ДВ, бр. 27 от 2006 г. т. 1-6) от Конституцията.

От така очертаното в конституционната разпоредба приложно поле става ясно, че функционалната компетентност на прокуратура има конкретни измерения, които изключват зависимост от съда при свободното формиране на вътрешното убеждение, което се основава на събрания доказателствен материал и на закона.

В този смисъл в Решение № 7 от 2004 г. по к. д. № 6/2004 г. Конституционният съд посочва, че съдебният контрол се разпростира само върху законосъобразното осъществяване на правомощията на прокурора по чл. 237, ал. 1 НПК, поради което съдът няма възможност да се произнася по въпроси от компетентността на обвинителя и още по-малко да му дава задължителни указания за внасяне на обвинителен акт в съда. Само негово изключително правомощие е да привлече едно лице към отговорност по смисъла на чл. 127, т. 3 от Конституцията с предявяване пред съда на обвинителен акт. В тази връзка Конституционният съд отбелязва също така, че при преценката за конституционност на която и да е норма от НПК, засягаща правомощия на прокурора като участник в наказателното производство, трябва да се изхожда от така очертаната ясна конституционна рамка, а именно дали се ограничава възможността на прокуратурата да следи за спазване на законността. Подробната регламентация в НПК на способите, чрез които тази основна за прокуратурата функция се осъществява в наказателния процес, обаче не може да е произволна. За да е конституционна, тя трябва да е в синхрон и да не противоречи до степен на отрицание със способите, които са лимитирани и точно формулирани в цитираната разпоредба на чл. 127, т. 1 - 6 от Конституцията.

В представената от вносителите предварителна оценка на въздействието, отсъстват данни за броя на постановените годишно откази за образуване на досъдебно производство. Също така в раздел II на предварителна оценка на въздействието съдът не е посочен като заинтересована страна, а в раздел III на същата е посочено, че приемането на законопроекта не е свързано с допълнителни финансови средства.

Следва да се отбележи, че в доклада за цялостната дейност на прокуратурата и следствените органи през 2018 г. се посочва, че с отказ да се образува досъдебно производство са приключили 122 575 преписки, като остава в сила изводът от предходни доклади, че прокуратурата се ангажира в значителен брой случаи с въпроси извън нейната компетентност – гражданскоправни спорове, битови и междуличностни проблеми, административни нарушения. От изложеното е видно, че предложението на вносителите не отчита автоматичното натоварване на съда да разглежда и да се произнася допълнително по-голям брой дела, което ще изисква от своя страна осигуряване на човешки ресурс и значителни финансови средства.

Предвид гореизложеното, Министерството на правосъдието не, подкрепя представения от вносителите законопроект.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:

ДАНАИЛ КИГИЛОВ

